

Asia: VN/19970/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen päätös ARA-viraston lakkauttamisesta on osa kokonaisuutta, joka koskee asuntotuotannon valtiontuen tulevaisuutta. Tämän tulevaisuuden kannalta toinen keskeinen päätös koskee valtion asuntorahaston lakkauttamista. Päätökset tarkoittavat rakenteellisia muutoksia ja ovat poliittisesti merkittäviä.

ARAN toiminnan jatkuvuuden kannalta olisi parasta, että siirto ympäristöministeriöön tapahtuisi asuntorahaston siirtämisen kanssa saman aikaisesti.

Esitysluonnoksen mukaan rahaston lakkauttaminen valmistellaan ensi vuoden aikana, ja rahasto sulautuu valtion talousarvioon vuoden 2026 alusta. ARAn toiminta itsenäisenä virastona päättyisi jo kuluvan vuoden lopussa.

Kuntaliitto katsoo, että viraston nopea lakkauttaminen on riski sujuvan palvelun järjestämiselle. Erityisesti korkotukilainan jouheva myöntäminen tulee turvata.

Esitysluonnokseen ei sisälly ARAn tehtävien muutoksia, mutta niiden valmistelu jatkuu vuoden loppuun asti istuvassa valtiosihteeri Mika Nykäsen johtamassa työryhmässä. Tehtäviin ja toimintakäytäntöihin tulee siis mitä ilmeisemmin muutoksia.

Kuntaliitto pitää tärkeänä ARAn toimintakäytäntöjen uudistamista. Epäselväksi jää, käynnistyykö lakkautetun viraston tilalla ympäristöministeriössä aloittava uusi elin jo uudistetuin tehtävänkuvin ja toimintakäytäntöin, vai muokataanko näitä hiljalleen käynnistymisen jälkeen.

ARAN lakkauttaminen tuo ratkaistavaksi operoinnin lisäksi myös kauaskantoisempia ja poliittisempia kysymyksiä. Yksi keskeisimmistä on Valtiokonttorin ja uuden elimen työnjako korkotukilainojen myöntämisessä ja hallinnoinnissa.

Valtiovarainministeriön alaisen Valtiokonttorin nykyistä suuremmalla roolilla korkotukilainojen myöntämisessä on perusteensa. Sosiaalinen asuntotuotanto ja vuokraustoiminta kytkeytyvät

kuitenkin kiinteästi rakentamisen ja maankäytön kokonaisuuteen, jonka asiantuntijuus on ympäristöministeriössä.

Suurten päätösten yhteydessä kokonaiskuvaa tulee rakentaa useammasta näkökulmasta. Poliittiset valinnat tulee argumentoida siten, että niistä hahmottuu hallituksen visio asuntopolitiikan tulevaisuudesta. Säästöiksi tai talouden tehostamiseksi puetut perusteet eivät riitä.

Kuntien vuokraloyhtiöiden kannalta asuntotuotannon valtiontuki on eksistentiaalinen kysymys. Olennaista on valtiontuen jatkuvuuden varmistaminen rahaston kolmenkymmenen vuoden taipaleen päättyessä. Tuotantotuen jatkuvuus yli hallituskausien ja erilaisten hallituspohjien on välttämätön edellytys vuokraloyhtiöiden kestäväälle kiinteistöomaisuuden ja kustannusten hallinnalle.

Laura Hassi
Suomen Kuntaliitto